

... Banliyöler'in dar sokaklarında dağlardan gelen esintileri yüzüyle karşıladığında aklında sadece geniş bahçedeki ışıklar ve gümüşçü tezgâhındaki sembollerle yüklü eşyalar vardı (...) Kubbe avlusunda kıvrılan merdivenlerin altında duran bir şamdan, oda kapılarına iştirilmiş bir çerçeve ya da Tibet'in parmağındaki yüzük... Bütün bu ayrıntılar neden daha önce zihninden kaçıp gitmişti de şu anda birdenbire önüne düşüvermişti? Zihnindeki bir mekâna ait olması gereken nesnelere repertuarının o tezgâhta işi neydi? Kim bilir belki de bütün bu semboller, anlamlarıyla birlikte taşımanın yüküydü gümüşçü kadının duruşunu ağırlaştırıp gözlerini böylesine yoran (...) Şu anda zihninde beliren anlık garip görüntü ona anlatıyordu ki; tezgâhta kendilerine sunulan şekiller, o anda, orada nesnelere formunda bulunuyor olsa da, gümüş ustasının zihin dünyasının birer çıktısı, birer haritasıydı. Şekiller konuşuyordu, bu açıktı, ama Rosa duyamamıştı. Neden şimdi aklına geliyordu tüm bunlar? Kubbeye yaklaştıkça içindeki coşku daha da artıyor, Rosa'nın pedalları köklemesine neden oluyordu. Ulaşmış olduğu hız ona dar, dolambaçlı ve kalabalık sokakları hatırlatana dek pedal çevirmeyi sürdürdü. Ani bir fren ve karşısında ansızın beliren korkmuş yüzler... Bedeni zihnine yetişmeye çalışırken az kalsın birilerine zarar veriyordu. Köşeyi dönmeden hemen önce bisikletinden indi. Birdenbire yavaşlayan dünyayı izledi.

Aklındaki garip düşünceleri Tibet'e açıkladığında, "İşte sana da oluyor," dedi Tibet. "Buraya ilk kez geldiğinde bir tünele girmiş oldun. Yaşadığın her şeyi artık bu tünelle ilişkilendiriyorsun. Bir mekâna adımını atmak, aslında zihninde yepyeni bir oda açmak demek. Belki önce küçük bir çatlaktı bu, şimdi yarıyor. Zamanla yepyeni oyuklar açılacak. Bu odacıkların birbirine bağlandığı geniş bir salonda buluşacağız hep birlikte. İşte ayınlarımızın asıl işlevi bu: Hâlihazırda belleğimizde saklı olan sembollerini birbirimize hatırlatmak." ...

... Arşin hemen önünde duran, bir çöp gibi yığılmış kirli beyaz kumaşa baktığında içinde hâlâ bir şeylerin kıpırdanmakta olduğunu gördü. Bu kıpırtı bir anda bir kurt sürüsüne dönüşerek bohçadan fırladı ve gürül gürül akması beklenen bir pınarın yanı başında aldı soluğu. Kurt sürüsü, ne yazık ki içinde birkaç damladan başka su bulunmayan yarıktan umutsuzca çırpındı; içlerinden bir dişi kurt, suçlarmışçasına, gözlerini Arşin'e dikti. Karacalar da fırladı bohçadan; hemen ardından bir vaşak, dağ tavşanları, yaban domuzları, kirpiller, sincaplar, sanki ormanın bütün varlıkları birer birer çıkıyordu. Sama bunları mı taşıyormuş, diye düşündü. Bu düşünceleri bir insan sesiyle kesintiye uğradı. Yine bohçanın içinden çıkan bir adam ona uzanmış, el sıkışmak istiyordu. Arşin çaresizce elini uzattı. "Buralarda fal bakan bir kadın gördün mü?" diye sordu adam. Arşin etrafına baktığında hemen yanı başında bir dans gösterisi olduğunu fark etti. Dilsiz bir çocuk elinde şapka tutuyordu. Onu çevreleyen kalabalıksa öylece duruyor, hiç kimse hareket etmiyordu. Her nasılsa, ormandaki ağaçların gövdeleri olarak duyuyordu Arşin bu bedenleri ve her tarafa yayılmışlardı. Kahkahalara karışan ısıklık sesleri bütün ormanı kaplamıştı. Isıklık sesleri kuş civıltılarına

ve böcek vızıltılarına karışıyor, yabancı hayvan sesleriyle birleşerek içini gümbür gümbür kıpırdatıyordu. Bohçadan en sonunda Rosa ile Terron çıktı, el ele tutuşmuş Arşin'e bakıyorlardı. Bütün bunlar olurken ilk kez çenesi düşmüş hâlde gördüğü Sama ise söylenip duruyor, Laos'a daha önce hiç gitmemiş olduğundan yakınıyordu. Bunu, bir sırrını açığa vurmuş gibi yapıyor, belki de ilk kez Arşin'e açılıyordu. Ama Laos da öylesine uzaktaydı işte, sanki ortalarda yoktu...

... Bambaşka bir kabuğun içine girmiş, sarmal bir oyukta kıvrılıp uyuyormuş gibi hissediyordu burada. Zaman da buna göre akıyordu sanki; kıvrılıp bükülüyor, en sonunda çizgiselliğini kaybedip dağılıyordu. Dışın pek anlamı yoktu artık, her şey içti; koca bir içten ibaretti bu çiftlik. Her şeyin birbirine bağlanıp diğeriyle anlam kazandığı, iç içe geçip birbirine dönüştüğü bir yuvadaydı Sisil. "Şehirde olanlar" denince bu yüzden garipsedi. Çok uzak bir yerden, bambaşka bir gezegenden söz ediliyormuşçasına duydu bunu. Olanları idrak edebilmek için silkinmek zorunda kaldı. "Salgın mı?.. Yabanilerden kaynaklı?.."

Daha düne kadar varlıkları inkâr edilen insanlar bir anda kanıksanmış, kentlerde gündem olmuştu. Yerleşimciler bir yandan onlara lanet ediyor, bir yandan esprilerine da konu ediyorlardı. Espri, alay ve takılma; onları kabul edebilmenin, yeni ve şok edici bir haberi sindirebilmenin yoluydu. İslah edilmemiş insanların varlığını hatırladıkça hâllerine şükrediyorlardı belki; komşularının yetersizliğini, gelişmemişliğini, bazen de aşırılığını vurgulamak için "yabancı" sözcüğünü bir küfür niyetine kullanır olmuşlardı. Her şey yolunda giderken nereden çıkmıştı bunlar? Tam da büyük zirve olup bitmiş, kontratlar yenilenecekken... Sokaklar yeniden hareketlenmiş, günler uzamaya başlamışken...

Sisil silkinip toparlandığında yerleşimciler gibi hissetti ilkin. Önce içini kaplayan sevinç ve korku karışımı yoğun bir coşkunsuluk hâli, sonra giderek yerini endişeye bırakan bir suçluluk hissi, hemen ardından suçlama (...)

Korku geri gelmişti. Yalnızca korkmuyor; çoktan yitip gittiğini sandığı bu duygunun, aslında yanı başından hiç ayrılmadığını üzüntüyle fark ediyordu. Açık denizlere yelken açabileceği bir tekne sanmıştı Goran'ın çiftliğini, oysa içinde kıvrılıp kaldığı bir ana rahmiydi. Sisil böyle duymuştu haberi. Raylı sesleri ve Maun'un iç seslerini büyüten tünelleri olarak duymuştu... Tünelin varlığı, raylının varlığı, yolun varlığı, gidişin ya da tehlikenin varlığı olarak...

... Önceki yıllara göre Kuaslılar, çevrelerindeki doğal olaylara daha duyarlı hâle gelmişti. Sözelimi yağmur kaçınılacak bir şey olmaktan çıkmış, çiselemelerin altında yürümekten övgüyle söz edilir olmuştu. Yere ya da çimlere oturmak cüret gerektiren bir şey değildi artık; olağan bir davranış şeklini almıştı. Mevsim geçişlerine, kokulara, bilhassa toprakla buluşan suyun kokusuna ve renklere daha da önem veriliyordu. Orta yaş üstü yerleşimciler, kendilerinden önceki kuşakların kapalı alanlarda sürdürdüğü yaşamların mirasını devralmışlardı; değer yargıları, korkuları ve sevinçleri buna göre biçimlenmişti. Açık mekânlar tehlikeli, yabancı bitki ve böcekler tedirgin edici, toprak kirliydi. Doğa, can alıcı ve daima yeni felaketlere gebeydi. Büyük Felaket'in acıları, doğa imgesinde cisimleşmiş ve güya kurucular sayesinde bu acımasızlığa son verilmişti. İşte belki de bu yüzden sıradan bir gök gürültüsü, onlar için normalde olduğundan daha endişe vericiydi. Oysa yeni kuşak bu endişelerin hiçbirine sahip değildi; duyuları, doğanın uyanlarına daha hassastı. Eskilerle kıyaslandığında güvenleri yerindeydi ve sakinmadan isteyebiliyorlardı. Lars'ın endişelerinin aksine Kültür Müdürü Pinal bunun iyi bir şey olduğunu düşünüyordu. Ona göre iştah sağlık belirtisiydi. Üstelik gençlerdeki bu isteme hâli kolayca işlenebilir, şirketlerin politikalarıyla uyumlu hâle getirilebilirdi...

... Keçilerini dağlara salıp yollara düşmeden önce, henüz bir çobanken, yoğun günlerin sonunda, iç dünya ile dış dünya birbirinden ayırt edilemeyinceye dek göğün kararısını izlerdi. Gökte parıldayan yıldızlar, içindeki bir yerlerden çıkıp gelen belli belirsiz görüntülere karışır; duyumsadığı garip şekillerin yavaş yavaş bir anlama bürünmesine, renk, koku ve tat kazanmasına keyifle tanıklık ederdi. Böylece varlıkların ruhlarının hem içeride hem de dışarıda, yani iç ile dışın birleştiği bir kavşakta bulunduğunu keşfetti. Zamanla, nasıl duyup gördüğünü unutarak dinlemeden duyar, bakmadan görür hâle gelmişti. Artık birincil duyuları onu tatmin etmiyor, nesnelere ve olayları algılamak için, her şeyin birbiriyle ilişki içinde olduğu, çoban damındaki gecelerde keşfettiği o geniş dünyaya başvuruyordu. Etrafındaki nesnelere değil de onları kuşatan daha büyük bir şeye bakıyor gibiydi. Patikalar boyunca Atom'un ağzından dökülen mımlamalar, mırıltılar ve cıvıltılar orman seslerine karışmıştı. Sesler çıkarmak bir ifade biçimi değildi onun için; içinde olanı duymak ve anlamak için geliştirdiği bir yöntemdi. Böylece içindeki ruhu dışarı çıkarıyor ve onu tüm çıplaklığıyla görebiliyordu. Tıpkı dumana doğru nefes nefese yetişmeye çalışırken duyduğu inlemeler gibi. Adımlarını yavaşlattığı anda bu sesler değişmiş; feryat ederek acılar içinde dans eden ruh, bir ninniye dönüşen seslerle birdenbire sakinleşmişti. İçindeki bütün bu sesleri, diyafram ve kaburgaların yardımıyla akciğerlerinden ağız yoluna taşımış; gırtlaklarını, genzini,

burnunu, dişlerini, damağını ve dudaklarını da işin içine katarak somut titreşimlere dönüştürmüştü. Önce bir kuş sesi, sonra da su şırıltısı olarak seslendirmişti içindeki ruh onu. İşte, inleme ve feryatları sonlandırarak çıkıp gelen bütün bu huzur verici, sakinleştirici seslerin içinde, geçmişinden çıkıp gelen bu ebe kadının sesi de vardı. Bunu, şimdi, kadını duyduğunda anlamıştı. Suyun üzerinde bir belirip bir kaybolan izler gibi, işte ebe kadının yüzü, çocukluğundaki imgelere karışıyor, ancak Atom bütün bunları kokulara karışan sesler biçiminde duyumsayabiliyordu...

**

... Rosa duyduklarına inanamadı. Aynı melodi, aynı kelimeler, aynı his... Kubbe, avlu, tünel, koruluk, çoktan geride kaldığını düşündüğü zamandan bir kesit buraya taşınmıştı. Şiir bir büyüydü; kelimelerde donup kalmış olan an parçacıkları, müzikle geri çözülüyor ve böylece zamanda yolculuk mümkün olabiliyordu. Sisil de diğerleri gibi gözyaşlarını engelleyememişti. İlk kez duymasına rağmen, şiiri de tınları da çok iyi bildiğini hissediyordu. Herkesin bildiği, kimseye tuhaf gelmeyen şey neydi? Omurgalar nereden biliyorlardı kıvrılmayı? Çok tanıdık bir ruh dolanıyordu ortalıkta; çemberdeki herkese tek tek uğruyor, onları dansa kaldırıyor, olmadıkları kişiler olmaya davet ediyordu.

Karanlığın içinde gökyüzüne bakmakta olan Meczup ateşe yaklaştı. Bağdaş kurup oturdu. Gözlerini kapayıp ellerini açtığında vücudu tir tir titremeye başladı. Gözbebekleri istemsizce yukarı kalktı ve mırıltılarla Terron'a eşlik etti. Bir süre sonra tınların yerini çekirge sesleri aldı. Ateşin çıtırtıları eşliğinde öylece durdular. Terron, Rosa'nın yanına yaklaştı ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Rosa'nın yanı başında oturan Arşin, fısıltıyı Lidana'ya ilettili. Lidan Lobna'nın kulağına eğilerek çemberi devam ettirdi. Fısıltıyı en son karşılayan Meczup, Terron'un yanına giderek kulağına eğildi...